

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2020 M. VASARIO 19 D. NUTARIMO NR. 141 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ PLĖTROS ĮSTATYMO
ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO (TAP-20-535(2)(20-10616) IR VYRIAUSYBĖS 2017
M. BALANDŽIO 5 D. NUTARIMO NR. 253 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR
SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ DARBO APMOKĖJIMO IR KOMISIJŲ NARIŲ
ATLYGIO UŽ DARBĄ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO (TAP-20-
1348(2)(20-10615)**

2020-08-04 Nr. NV-2139

Vilnius

Projektų rengėjas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM).

Projektų tikslas – siekiant įgyvendinti Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymą patvirtinti Nevyriausybinių organizacijų fondo nuostatus, šio fondo tarybos institucinę sudėtį bei nustatyti 2021 m. fondui 20 proc. dalį nuo 2019 m. gyventojų paskirtos ne pelno subjektams GPM dalies.

Dabartinė situacija:

- Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme (Įstatymo nauja redakcija įsigaliojo 2020-03-01) numatytas Nevyriausybinių organizacijų fondas (Fondas), kuris sudaromas siekiant kaupti lėšas ir jas paskirstyti nevyriausybiniams organizacijoms (NVO) bei NVO plėtros valstybės politikai formuoti / įgyvendinti (šios lėšos negali sudaryti daugiau nei 20 proc. Fondo lėšų).
- Fondo lėšos gali būti skiriamos:
  - NVO instituciniams gebėjimams stiprinti;
  - Fondo nuostatuose numatytoms NVO veikloms finansuoti šiuose nuostatuose nustatyta tvarka.
- Fondo lėšos sudaromos iš GPM valstybės biudžete liekančios dalies, SADM skiriamų asignavimų ir kt. Planuojant kiekvienų metų valstybės biudžetą, Fondui numatoma Vyriausybės nustatyta GPM dalis, kuri negali būti mažesnė nei 20 proc., skaičiuojant nuo užpraėjusių metų gyventojų paskirtos GPM ne pelno subjektams dalies.
- Fondas administruojamas pagal Vyriausybės patvirtintus nuostatus. Fondą administruoja SADM, lėšos laikomos atskiroje SADM sąskaitoje (jos negali būti perduodamos į valstybės biudžetą ar naudojamos kitoms reikmėms). Per biudžetinius metus nepanaudotos lėšos lieka sąskaitoje ir naudojamos kitamet.
- Sprendimus dėl Fondo strateginių programų kryptių ir lėšų skyrimo priima Fondo taryba (ją sudaro 7 nariai: 3 NVO, 3 valstybės institucijų atstovai ir 1 NVO srities mokslininkas). Tarybos institucinę sudėtį socialinės apsaugos ir darbo ministro teikimu 3 m. tvirtina Vyriausybė, personalinę sudėtį – socialinės apsaugos ir darbo ministras. Tarybos sudarymo tvarka, narių kompetencijos reikalavimai nustatomi Fondo nuostatuose.
- Seimas 2020-06-26 priėmė Įstatymo pakeitimus, kuriuose numatyta, kad Fondo tarybos narių (kurie nėra valstybės institucijų ir įstaigų atstovai) darbas apmokamas Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nustatyta tvarka.

Projektų esmė, nauda. Siūloma:

- 1) 3 metams patvirtinti Fondo tarybos institucinę sudėtį: 3 valstybinių institucijų (SADM, Vidaus reikalų ministerijos, Europos socialinio fondo agentūros) 3 NVO (VšĮ „Jaunimo linija“, Labdaros ir paramos fondas „Maisto bankas“, Nacionalinis švietimo NVO tinklas), VšĮ „Pilietinės visuomenės institutas“ (mokslininką deleguojanti NVO).
- 2) 2021 m. nustatyti Fondui 20 proc. dalį nuo 2019 m. gyventojų ne pelno subjektams paskirtos GPM dalies.
- 3) Patvirtinti Fondo nuostatus ir juose nustatyti:
  - Dėl Fondo tarybos sudėties socialinės apsaugos ir darbo ministras konsultuojasi su NVO taryba (visuomenine patariamąją institucija, veikiančia prie Vyriausybės) – ši taryba teikia siūlymus ministrui dėl institucinės Fondo tarybos sudėties, o ministras teikia Vyriausybei tvirtinti institucinę Fondo tarybos

sudėtį. Vyriausybei patvirtinus institucinę sudėtį, NVO taryba teikia ministrui 3 NVO atstovus ir 1 NVO srities mokslininką, o ministras patvirtina personalinę sudėtį).

- I Fondo tarybą skiriamas asmuo turi atitikti Valstybės tarnybos įstatyme nustatytus nepriekaištingos reputacijos reikalavimus ir turėti ne mažiau nei 3 m. patirtį: veiklos NVO srityje, ar bendradarbiavimo su NVO (taikoma valstybės institucijų atstovams), ar mokslinės veiklos, susijusios su NVO (taikoma mokslininkams). Asmuo gali eiti pareigas ne daugiau nei 2 kadencijas iš eilės.
- Fondo valdymo organas yra Fondo taryba, kuriai pavedama skirstyti Fondo lėšas.
- Fondo tarybos funkcijos: tvirtinti strategines NVO finansavimo kryptis, projektų vertinimo kriterijus / prioritetus; planuoti skiriamas lėšas; nustatyti siektinus priemonių rodiklius; inicijuoti projektų atrankos konkursų skelbimą; periodiškai analizuoti NVO sektoriaus padėtį; užsakyti tyrimus; bendradarbiauti su NVO, valstybės / savivaldybių institucijomis / partneriais, kurių veikla prisideda prie pilietinės visuomenės stiprinimo; priimti sprendimus dėl Fondo lėšų pateiktiems projektams skyrimo; svarsto ir tvirtina audituotas metines Fondo veiklos bei finansines ataskaitas ir kt.
- Fondui pateiktų paraiškų atranka vykdoma vadovaujantis SADM patvirtintu NVO finansavimo iš valstybės biudžeto ir šių lėšų administravimo tvarkos, projektų vertinimo procedūrų, lėšų pervedimo ir atsiskaitymo už gautą finansavimą tvarkos aprašu.
- Fondo tarybos pirmininkas kasmet iki kovo 31 d. Vyriausybei teikia audituotas metines Fondo veiklos bei finansines ataskaitas. Šios ataskaitos skelbiamos SADM interneto tinklapyje.
- Pagrindinė Fondo tarybos veiklos forma – posėdžiai (ne rečiau kaip 1 kartą per ketvirtį).
- Fondą administruoja SADM: disponuoja Fondo lėšomis, tvarko jas pagal Fondo tarybos priimtus sprendimus, užtikrina Fondo tarybos priimtų sprendimų vykdymą vadovaujantis NVO finansavimo iš valstybės biudžeto ir šių lėšų administravimo tvarkos, projektų vertinimo procedūrų, lėšų pervedimo ir atsiskaitymo už gautą finansavimą tvarkos aprašo nuostatomis. Fondo administratoriaus sekretoriato / sekretoriaus funkcijas vykdo SADM paskirtas (-i) atstovas (-ai).
- Fondo lėšomis finansuojamos NVO veiklos (be įstatyme numatytų), kuriomis: kuriama palanki aplinka pilietinei iniciatyvai plėtoti; žmogaus teisėms užtikrinti; prisidedama prie poveikio klimatui mažinimo. Fondo lėšos NVO plėtros valstybės politikai formuoti / įgyvendinti skiriamos Fondo tarybos sprendimu, siekiant užtikrinti Fondo valdymo / administravimo, tyrimų ar kitų paslaugų užsakymo kaštams padengti. Šios lėšos skiriamos ir Fondo tarybos narių teikiamoms paslaugoms apmokėti socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

4) Įgalinti SADM nustatyti NVO fondo tarybos narių atlygio dydį ir mokėjimo tvarką.

Numatoma nauda – bus sukurtas mechanizmas, kuris padės užtikrinti tvarų NVO institucinių gebėjimų stiprinimo finansavimą, NVO ekspertai dalyvaus priimant sprendimus dėl NVO finansavimo, stiprės NVO sektorius, padedantis užtikrinti didesnę visuomenės aktyvumą svarstant visuomenei svarbius klausimus.

Valstybės biudžeto lėšų poreikis – Fondo veiklai 2021 m. planuojama numatyti apie 2,9 mln. eurų.

Derinimas. Projektai svarstyti 2020-07-07, 2020-07-14, 2020-07-29 tarpinstituciniuose pasitarimuose, patikslinti įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Socialinės politikos grupės pateiktas pastabas (derinta darbo tvarka).

Į Fondo tarybos institucinę sudėtį įtrauktos konkrečios NVO, kurioms pritarta NVO tarybos 2020-07-31 posėdyje („Jaunimo linijos“, labdaros ir paramos fondo „Maisto bankas“, Nacionalinio švietimo NVO tinklo ir „Pilietinės visuomenės instituto“ atstovai).

Atitiktis Vyriausybės programai – įgyvendina Vyriausybės programos (69, 272, 275-280 p.) siekius stiprinti NVO administracinius gebėjimus ir investuoti į šio sektoriaus darbo kokybę, numatyti joms didesnes finansinės paramos galimybes, ieškoti galimybių suformuoti NVO fondą (Pilietinės visuomenės fondą), kuris kasmet būtų finansuojamas iš gyventojų nepaskirtos 2 proc. GPM dalies.

Dalykinio vertinimo išvada: Projektus siūlome aptarti tarpinstituciniame pasitarime ir teikti svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje bei iki pasirašymo patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės redakcines pastabas.

Socialinės politikos grupės patarėja

Daiva Buivydaite-Garbštienė

tel. 8 706 63853, el.p. daiva.buivydaite@lr.lt